

Наукові перспективи
Видавнича група

Bulletin of Science and Education

ВІСНИК науки та
ОСВІТИ
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

№ 1(19) 2024

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 1(19) 2024

Київ – 2024

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 1(19) 2024

Kiev – 2024

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1\(19\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1(19))

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2024. № 1(19) 2024. С. 1587

*Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук з державного управління» (Рішення від 31.01.2024, № 8/1-24)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України
10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та
археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та
педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від
23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології
(спеціальність - 035 філологія).*

*Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації
«Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея
докторів наук з державного управління»*

*Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також,
культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.*

*Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а,
також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу.*

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC),
Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського
національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- Головня Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Коштар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- ✚ Куриш Наталя Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталя Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталя Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталя Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Hlavatska Yu.L.**
Personal self-identification peculiarities: biogram “Youth”(the case study of the literary biography by W. Isaacson “Steve Jobs: a biography”).....18
- Knyshevyytska L.V.**
Storytelling as an effective way of efl oral language proficiency testing.....32
- Marchenko T.A.**
Military terminology: some issues of american patent translation.....40
- Potapenko L.V., Chabak L.I.**
Development of the main components of intercultural competence in the process of professional foreign language training.....53
- Shpak L.R., Pasichnyk N.I., Shayner H.I., Podolyak Z.R.**
Cognitive translation of a poetically transformed conceptual figurative metaphors in Emily Dickinson’s verses.....67
- Sikaliuk A.I., Lytvyn S.V., Shevchenko Yu.V.**
Preconditions for appearance of computer lexicography.....79
- Алексеев А.Я., Висоцька Т.М.**
Словотвірна модель і когніція (на матеріалі французької мови).....90
- Байтерякова Н.Ю., Байтеряков О.З., Соломонова Н.Ю.**
Лінгвістичні та історико-географічні аспекти відображення скандинавської мовної картини світу в англomовному серіалі «The Vikings».....100
- Баркаръ У.Я., Варга Н.І., Петріченко С.О.**
Когнітивні стратегії при перекладі технічних та наукових текстів: вплив на структуру перекладу.....114
- Бикова Т.В.**
Символіка смерті у романі Володимира Даниленка «Кохання у стилі бароко».....129

Білик О.О., Пуга О.О., Подоляк З.Р. <i>До питання комедійного кінодискурсу в сучасній лінгвістиці.....</i>	141
Бойко Л.М. <i>Специфіка найменувань нових закладів харчування Львова.....</i>	153
Голіяд Н.І. <i>Відображення логічних операцій мислення при перекладі англійських загадок.....</i>	164
Гурмак Ю.М. <i>Викладання англійської мови у вищому навчальному закладі в контексті глобалізаційних та міграційних процесів: мультикультурний підхід.....</i>	178
Дьячок Н.В., Шлапаков О.С. <i>Типологія ономастологічних базисів універбів української мови.....</i>	191
Єщенко Т.А. <i>Вияви текстової імпліцитності: пресупозиції, імплікації, підтекст.....</i>	205
Івасишина Т.А. <i>Конотація іменникових формантів: синонімічні, антонімічні та енантіосемічні відношення.....</i>	223
Йолкіна Л.В. <i>Естетичні погляди Івана Нечуя-Левицького.....</i>	240
Кіщенко Н.Д. <i>Вираження лексики ділової англійської мови у політичному дискурсі.....</i>	255
Коновальчук С.А., Косенко А.В., Беженар І.В. <i>До питання відтворення та перекладу семантичних особливостей політичного терміна в публіцистичному дискурсі.....</i>	264
Коновальчук С.А., Павленко О.В., Сизенко А.С. <i>Синтаксична структуралізація та відтворення політичного терміна в сучасному медійному тексті.....</i>	275
Костусяк Н.М., Поляк І.П. <i>Мовні особливості сучасного футбольного телерепортажу.....</i>	286

УДК 811.161.2'373.2

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1\(19\)-153-163](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1(19)-153-163)

Бойко Любов Михайлівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління, права та гуманітарних наук, Херсонський державний аграрно-економічний університет, пр.Університетський, 5/2, м.Кропивницький, 25010, тел.: (097) 285-00-57, <https://orcid.org/0000-0002-8045-3864>

СПЕЦИФІКА НАЙМЕНУВАНЬ НОВИХ ЗАКЛАДІВ ХАРЧУВАННЯ ЛЬВОВА

Анотація. У міському мовному просторі найменування закладів харчування займають значне місце. Вони відображають культурні, соціальні та економічні зміни, які відбуваються у суспільстві; цей шар лексики знаходиться у постійному русі, коли зникають одні заклади, натомість з'являються нові, які потребують нових назв. В цих назвах віддзеркалюється вплив інновацій та технологічних змін на галузь харчового сервісу з одного боку, а з іншого знаходять втілення сучасні номінативні процеси.

Протягом багатьох віків Львів є культурним та туристичним центром з вельми розвиненою мережею закладів громадського харчування, яких нараховується близько тисячі. Незважаючи на об'єктивну реальність сьогодення, останнім часом у місті відкрилась значна кількість ресторанів, барів та кав'ярень. Щоб залучити якнайбільше відвідувачів та успішно вести бізнес на такому конкурентному ринку, важливим є надання йому такої назви, яка б зацікавила відвідувачів та виокремила його з-поміж цілої низки подібних. Велика конкуренція спонукає давати новим закладам цікаві, а інколи й чудернацькі назви. Це, в свою чергу, впливає на міську ідентичність та економіку.

Матеріалом дослідження стали найменування закладів харчування Львова, які з'явилися протягом останніх п'яти років. Вони проаналізовані з точки зору структури, семантики, функціонування. Описані сучасні тенденції у сфері номінації даних об'єктів. Виявлено, що найменування за структурою поділяються на однослівні та розчленовані, причому розчленовані найменування становлять більшу частину дослідженого пласту. Визначені останні тенденції у сфері називання, а саме: використання іншомовних слів, українських слів у латинській графіці, назв іноземними мовами (в основному англійською); описані номінації, в яких присутні елементи мовної гри.

Ключові слова: найменування, заклади харчування, номінація, мотиви номінації, номінативна одиниця

Boiko Liubov Mykhailivna Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Public Administration, Law and Humanities, Kherson State Agrarian and Economic University, Universytetskyi Ave. 5/2, Kropyvnytskyi, 25010, tel.: (097) 285-00-57, <https://orcid.org/0000-0002-8045-3864>

THE SPECIFICITY OF NEW CATERING ESTABLISHMENT NAMES IN LVIV

Abstract. In the urban linguistic space, the catering establishment names play an important role. They reflect the cultural, social and economic changes in society; this layer of vocabulary is in constant motion - when some establishments disappear, while new ones appear, requiring new names. These names reflect the impact of innovations and technological changes on the food service industry on the one hand, and on the other hand, they embody modern nominative processes.

For many years, Lviv has been a cultural and tourist centre with a highly developed network of catering establishments, which number about a thousand. Despite the objective reality of today, numerous restaurants, bars and coffee shops have recently been opened in the city. In order to attract more visitors and successfully run a business in such a competitive market, it is vital to give it a name that would lure visitors and distinguish it from a number of similar ones. High competition encourages new establishments to give gripping and sometimes bizarre names. That, in turn, affects the city's identity and economy.

The material of the study is the names of Lviv catering establishments that have appeared over the past five years. They are analyzed in terms of structure, semantics, and functioning. Current trends in the sphere of naming these objects are described. It is found that the names are divided into one-word units and word collocations, with collocation names making up the majority of the studied layer. The latest trends in naming are identified, namely: the use of foreign words, Ukrainian words in Latin script, names in foreign languages (mainly English), and nominations with elements of language play.

Keywords: names, catering establishments, nomination, motives of nomination, nominative unit

Постановка проблеми. Ареальний напрям вивчення ергономічної лексики досить розповсюджений останнім часом в українському мово-

знавстві. З'явилося чимало робіт, присвячених вивченню різних аспектів номінативних одиниць певних територій.

У міському мовному просторі найменування закладів харчування займають значне місце. Вони відображають культурні, соціальні та економічні зміни, які відбуваються у суспільстві; цей шар лексики знаходиться у постійному русі, коли зникають одні заклади, натомість з'являються нові, які потребують нових назв. В цих назвах віддзеркалюється вплив інновацій та технологічних змін на галузь харчового сервісу з одного боку, а з іншого знаходять втілення сучасні номінативні процеси.

Протягом багатьох віків Львів є культурним та туристичним центром з вельми розвиненою мережею закладів громадського харчування, яких нараховується близько тисячі. Незважаючи на об'єктивну реальність сьогодення, останнім часом у місті відкрилась значна кількість ресторанів, барів та кав'ярень. Щоб залучити якнайбільше відвідувачів та успішно вести бізнес на такому конкурентному ринку, важливим є надання йому такої назви, яка б зацікавила відвідувачів та виокремила його з-поміж цілої низки подібних. Велика конкуренція спонукає давати новим закладам цікаві, а інколи й чудернацькі назви. Це, в свою чергу, впливає на міську ідентичність та економіку.

Завданням даної роботи є вивчення найменувань закладів харчування, які з'явилися у місті протягом поточних п'яти років, особливостей їх функціонування, мотивів, покладених в основу номінації, та новітніх тенденцій у називанні об'єктів. Це завдання є актуальним, тому що число таких закладів у місті постійно змінюється у зв'язку зі змінами в різних галузях життя суспільства, тобто царина дослідження постійно знаходиться у русі, а це спонукає до вивчення сучасних тенденцій у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками вітчизняні науковці почали приділяти достатню увагу ергонімам як складовим номінативного простору міст України. З'явилися розвідки зі специфіки іменувань підприємств, закладів розваг, благодійної сфери, сфери харчування та ін. у різних містах та регіонах країни. Такі дослідники, як М. Торчинський [16], В. Лучик [9], С. Шестакова [19], Н. Лесовець [8], С. Мартос [10], Ю. Позніхиренко [11,12], О. Хрушкова [17], А. Гріччина [3], Ю. Дідур [4], вивчали структурно-семантичні особливості ергонімів, їх специфіку, особливості творення та функціонування, а також комплексно досліджували ергоніми певних міст та регіонів (Н. Кутуза [7], В. Катернюк [5], М. Цілина [18], А. Титаренко [15], О.Сидоренко [13,14,21], Ю. Горожанов [1,2]) та їх вплив на лінгвістичний пейзаж міста (В. Козак [6]).

Метою даної роботи є дослідження специфіки найменувань закладів харчування міста Львова, які з'явилися протягом останніх п'яти років на мапі міста, вивчення стану та динаміки в часі цієї підсистеми ергонімікону міста.

Виклад основного матеріалу. Такий специфічний шар лексики, як найменування закладів громадського харчування, віддзеркалює усі зміни, які відбувалися та відбуваються зараз у суспільстві. Внаслідок цих процесів старі найменування закладів харчування замінюються на нові разом з відкриттям нових закладів, або старі заклади змінюють концепцію (та інтер'єр) і отримують нове найменування, що відповідає поточним суспільним запитам.

Матеріалом дослідження стали ергоніми, а саме найменування закладів харчування Львова, які з'явилися на гастрономічній мапі міста протягом останніх п'яти років.

Найменування закладів харчування мають високий ступінь відтворюваності у комунікативному процесі, вони беруть участь у створенні картини світу мовця та є складовою мовного середовища міста та частиною його лінгвістичного пейзажу.

За структурними ознаками одиниці вивчення – назви закладів харчування м. Львова – поділяються на однослівні та розчленовані.

Серед однослівних найменувань продуктивною моделлю є іменники, в основному форми називного відмінка: *ресторан «Скіфія», кухмістерня «Мамут», бар «Цегла», коктейль-бар «Ліс».*

Серед розчленованих номінацій найбільшу групу складають словосполучення. Вони стають номінативною одиницею тоді, коли позначають об'єкт і закріплюються як найменування цього об'єкта, при цьому відтворюючись у вигляді готової одиниці номінації. Такий тип найменувань серед досліджуваних одиниць складає більшість, що може пояснюватись прагненням номінатора до граничної вмотивованості позначення. Розчленованим найменуванням притаманні такі ознаки, як відтворюваність, непроникність структури, стійкість граматичної форми. У розчленованих найменувань денотативний компонент значення переважає конотативний, а знакова функція є первинною, бо в її основі знаходиться пряма співвіднесеність розчленованого найменування з предметом номінації [20, С.57].

Розглядаючи найменування закладів харчування з точки зору функціонування потрібно відмітити важливу особливість – їх розповсюдженість у всіх шарах лексики. Широка вживаність номінацій даної сфери обумовлена самою природою позначуваних реалій. Заклади харчування з'являються та існують лише у соціумі, неможливо уявити місто чи будь-який достатньо великий населений пункт без таких закладів.

Більша частина розчленованих найменувань закладів харчування є субстантивними, основним компонентом в них є іменник – найбільш номінативна частина мови. Відповідно до природи залежного компонента серед субстантивних сполучень виділяються ад'єктивно-субстантивні (A+N), наприклад, «*Cuti гости*»; «*Slow coffee*» та субстантивно-субстантивні (N+N), наприклад, «*Республіка саду*». Серед останніх виділяються прийменникові з підрядним зв'язком, наприклад, «*Спацер на даху*» та безприйменникові (кафе «*Вогень Кебаб*»). Також складові двокомпонентних найменувань можуть бути поєднані сурядним зв'язком: «*Бориц та риба*»; «*Love & Lviv*»; «*Крем & джем*». Наявні одиничні двокомпонентні номінації зі структурою (V наказ.сп. + V інфінітив): «*Давай кавувати*», або іменник + прислівник: «*Шоти там*», (спеціалізується на шотах – міцних алкогольних напоях у спеціальних стопках об'ємом не більше 100 мл).

Інколи у найменуваннях закладів харчування зустрічаються кількісні: «*Чотири чебуреки Prosecco Bar*» або порядкові числівники: «*Перший*», «*Другий поверх*».

Прикладом багатоконпонентного найменування є така назва, як «*То є риба*», де в ролі номінації виступає ціле речення.

Потрібно відмітити, що така розповсюджена структура найменувань, як прийменник «у» + антропонім вже відсутня у складі нових номінацій. У місті є найменування типу «У пана Богдана», «У Василя», але серед нових найменувань закладів харчування таких одиниць не було виявлено.

Цікаво відзначити, що назви львівських закладів харчування завжди відрізнялися своїм колоритом. Так, на початку ХХІ століття проведений М.М. Цілиною аналіз ергонімів Києва показав, що більшість найменувань таких закладів складала однослівні назви [18, С.15], в той час як у Львові поширені розчленовані номінації.

Велику роль у процесі номінації відіграє мотив іменування. За мотиваційними ознаками досліджені найменування розподіляються на такі групи:

- мотивовані назвами страв з меню закладу: «*Бориц та риба*»; «*Пара булок і компот*»; «*Млинці на молоці*»; *Canele Café* (спеціалізується на французькому десерті Канеле);
- мотивовані вказівкою на спеціалізацію закладу: «*Сироварня*»; «*Вогень Кебаб*» (кебаби готують на відкритому вогні); «*Давай кавувати*»; «*Там де кава*»; «*Кавука*»; «*Альтернативна Кава*»; «*ЛЮкава*»;
- мотивовані місцезнаходженням самого закладу: «*Галицька, 4*»; «*Жаровня на Пекарській*»; «*Реберня на Стрийській*»; «*Квартира №1*»;

«*BER NAR DYN*» (натхнення історією місця розташування ресторану та найкращим видом з вікна на комплекс Бернардинського монастиря); «*П'яте підземелля*» (ресторан у середньовічному підземеллі під однією з найстаріших кам'яниць Площі Ринок; за легендою, саме в цьому підземеллі оселились перші монахи-єзуїти, які приїхали до Львова з Європи створювати осередок ордену); «*Lesya casual cafe & vinyl bar*» (на вул. Лесі Українки);

- мотивовані місцезнаходженням в певній частині будівлі: «*Дах*», «*Спацер на даху*»;

- мотивовані назвами кухонного начиння: «*Чашка і пляшка*»; «*Сковорода*»; «*Жаровня*»;

- мотивовані концепцією закладу: «*Річка*» (рибний ресторан); «*Teddy Restaurant*» (від Teddy – плюшевий іграшковий ведмедик; за столами сидять плюшеві ведмедики, ти ніколи не сидітимеш один); «*Cat Café*» (котяче кафе з двадцятьма кішками різних порід, які вільно гуляють по кафе); «*Бунт*» (меню розписане на стінах, коктейльну карту знищують у шредері після прочитання, відвідувачі можуть не лише випити чогось міцного в хуліганській атмосфері, а ще й щось розтрошити); «*Orsetto*» (від італ. *ведмедик* – кав'ярня-кондитерська, де в інтер'єрі bearbricks – колекційні фігурки з будівельних блоків з головами плюшевих ведмедиків); «*Чічка*» (діал. «квітка» – кав'ярня-крамниця, сучасний гуцульський світ з доброю кавою, домашніми пляцками та виробами гуцульських майстрів);

- мотивовані специфікою Львова: «*Leo*» (ресторан, де подають страви з продуктів місцевого виробника); «*Львівські млинці*» кафе, де подають млинці за рецептами львівської бабусі власників;

- мотивовані вказівкою на національну кухню/специфіку: «*Asia star*», «*WA*», «*Moyogi*», «*Yoki*», «*Babi Sabi*», «*Катана*», «*Dzen*» (азійська кухня);

«*Sakae Ramen Bar*» «*Tiki Ramen*», «*Ramen to*» (японська);

«*Bao Casual*» (китайська);

«*Bono*», «*Budzzini Trattoria Napoletana*», «*1708.Pizza di Napoli*», «*Сицилійський дворик*» (італійська);

«*Frankophile*», «*Французькі канікули*», «*Mon Ami*» (французька);

«*San-Sebastian cafe*», «*Salvador*» (іспанська);

«*Paprika*», «*TACO TACO Taqueria*», «*Que pasa Lviv*» (мексиканська);

«*Селям*», «*Чотири чебуреки*», «*Кримська перепічка*» (кримсько-татарська);

«*Fugazzeta*» (аргентинська);

«*Я-грек*», «*Kolos*», «*Meze&Wine*» (грецька);

- «Запшварка», «Сковорода» (українська);
«Epic Cheeseburger's Cafe» (американська);
«Lotus» (індійська);
«Dos almas» (позиціонує себе як перший кубинський бар);
- мають у назві прізвище видатної персоналії: «Моцарт і селера»;
«F.Kafka & Kanarka Bar»
- мотивовані історичним значенням: «Остання барикада»
(гастрономічно-мистецький простір у історичній частині міста, заклад-музей сучасної української музики, ресторан з українським дизайном, гастрономією та алкоголем);
- мають у назві діалектні слова: «Вуйко Сем» (поєднання галицької і американської кухні); «Кілішкова»;
- мають згадку про здорове харчування: Ресторан здорового харчування «Avocado Organic Food»; Еко-кафе швидкої і здорової їжі «Гейзер» (все готують на пару, гейзер як образ пароварки);
- мотивовані словами з позитивною конотацією, що позначають процес прийняття їжі або відчуття протягом/після цього процесу: «Cumi гости», «П'ятниця» (півний ресторан хорошого настрою), «Orgasm Point» (обіцяють гастрономічний оргазм).

Окремо виділяються однослівні найменування, в яких відсутній смисловий зміст і функція позначення, а є лише функція називання. Це умовні символічні назви, обрані номінатором з певних, відомих лише йому причин, наприклад, «Роса», «Фазенда».

Доволі чисельну групу складають найменування закладів харчування іноземними мовами. Треба відзначити, що такі номінації з'являються усе частіше останніми роками. Деякі дослідники визнають такий процес «модю на іноземне... модні власні назви завжди ефективно виконують атрактивну та рекламну функції, відповідають вимогам часу, привертають увагу своєю незвичністю і нетиповістю, а також швидко одержують поширення на території певної країни» [19, С.26]. Інші вважають, що це відповідає світовим тенденціям у розвитку рекламного бізнесу через зрослий потік туристів, що справляє закономірний вплив на формування міського лінгвістичного ландшафту [6, с.81]. Ми схилиємось до думки, що наша країна включена в процес глобалізації та вважає себе частиною західної цивілізації, а це знаходить відображення у назвах закладів харчування, значна частина яких подається іноземними мовами (частіше за все англійською). Наприклад, міжнародні мережі швидкого харчування «McDonald's»; «KFC»; ресторан-реберня «Ribs House», піцерія «New York Street Pizza» (англ.), «Bon Gusto» (італ.), кафе «EnSalada» (ісп.), «Tante Sophie» (фр.).

Серед досліджуваних одиниць назви, передані засобами латинської графіки, наприклад: «*Wonderland*»; «*Secret Bar*»; «*Sarra*» (англійська мова); «*Te Amo Lviv*»; «*Bono*» (італійська мова). Ці номінації можуть мати таку саму вмотивованість, як і розглянуті вище найменування українською мовою. Наприклад, однослівні номінації «*Tribe*» (англ. плем'я) – кав'ярня, де ти свій; «*Tutti*» (італ. всі) – кафе італійської кухні, де є страви на будь-який смак. Інколи важко знайти мотив номінації, наприклад в назвах «*Rondo*», «*Impero*». В основі найменувань цієї групи «лежить символічний принцип номінації... вони лише інформують про те, що сам ергонім – щось яскраве, виразне»[12, С.37].

Певну частину найменувань являють собою асимільовані українською мовою слова, написані українською графікою, наприклад: «*Фазенда*»; «*Катана*»; «*Селям*». Іншу групу складають найменування закладів харчування – українські слова, оформлені латинською графікою, наприклад: «*VZHAR*»; «*Tovarystvo*»; «*Kavvka*»; «*Sanatoriy Lastivka*»; «*MaMaSha*»; «*Veganeto*».

Досить розповсюджену групу складають назви латинською графікою з транслітерованих слів української мови та іноземних, частіше за все англійських, наприклад: «*Sova Coffee*»; «*My Kava*»; «*Dzendzik Coffee*»; «*Le Kafka&KaparKa Bar*».

Аналізуючи найменування закладів харчування Львова, не можна обійти увагою таку тенденцію, як використання мовної гри. У сфері ергонімічної номінації номінатори виявляють свою лінгвістичну креативність і назвою створюють імідж об'єкта, розраховуючи на позитивну емоційну реакцію потенційних клієнтів. Так, у назвах часто використовується виділення великою літерою хибних коренів: «*КАВАлерка*», «*ЛЮкава/кава, яку ти ЛЮ*»; чи виділення двокрапкою: «*півний ресторан здорового харчування Re:bro*» (обігрується значення скороченого англійського слова brother – *bro* (братан, приятель) та префікс *re-*, що означає «знову»; членування слова на значимі частини: ресторан «*Пара Джанов і портвейн*», в якому пропонують перейняти світогляд Сергія Параджанова, а слово «джан» з тюркських мов перекладається як «милий, дорогий» і позначає людину, до якої звертаються; «*Ресторація Психів*» або «*Ресторація П.Сихів*»: омоформа «психів» (психами назвали власників, які не мали достатньо коштів на відкриття ресторану у 2020 році під час карантину у львівському районі Сихові); назва-контамінація *бар* «*Пивасик-Телесик*»: Пивасик (демінутивна форма іменника «пиво» + Івасик-Телесик, герой казки, якого постійно звали їсти).

У проаналізованих найменуваннях реалізується творчий потенціал системи мови та актуалізується ігрова функція номінацій.

Висновки. У процесі дослідження найменувань закладів харчування міста Львова, які відкрилися у місті протягом останніх п'яти років, виявлено, що система назв є динамічною, постійно змінюється через соціальні, економічні, політичні причини і потребує постійного моніторингу та подальшого дослідження. Розглянуті структурні та семантичні групи номінацій, мотиви їх найменування, описані тенденції у цій сфері на сучасному етапі може дати план розвитку системи номінації, яка є складовою частиною мовного простору міста Лева та певним чином створює його специфічний колорит.

Література:

1. Горожанов Ю.Ю. Ергоніми міста Луцька: лексико-синтаксичний спосіб творення. «Молодий вчений». № 2 (17). 2015. С. 151-153.
2. Горожанов Ю.Ю. Ергоніми міста Луцька: структурно-семантичний аналіз. *Філологічні студії*. Вип. 9, 2013. С.134-139.
3. Гріччина А.В. Урбаноніміка як галузь сучасних топонімічних досліджень. *Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди*. 2017. Вип. 45. С. 3-8.
4. Дідур Ю.І. Особливості функціонування ергонімів у мові, мовленні та ментальному лексиконі (в українській, англійській та російській мовах): *дис. ... канд. філол. наук*: 10.02.15. Одеса, 2015. 195 с.
5. Катернюк В. В. (2016). Номінації ресторанів Лондона: лексико-семантичний аспект. *Studia Philologica*, (2). вилучено із <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/136>
6. Козак Т.М. Англomовний колорит лінгвістичного пейзажу українського міста (на основі аналізу мовного ландшафту Львова). *Philosophy and political science in the context of modern culture*. Т. 11, № 2. 2019. С.77-82.
7. Кутуза Н.В. Структурно-семантичні моделі ергонімів (на матеріалі ергонімікону м. Одеси): *дис. ... канд. філол. наук*: 10.02.01. Одеса, 2003. 214 с.
8. Лесовець Н.М. Мотиви номінації регіональних ергонімів. *Збірник наукових праць SCIENTIA*. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/14425>
9. Лучик В. В. Про особливості номінації в топонімії України. *Вісник Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаніка. Філологія*. Івано-Франківськ, 2011. Вип. XXIX-XXXI. С. 21-24.
10. Мартос С. Ергоніми благодійної сфери Херсонщини. *Актуальні питання гуманітарних наук. Мовознавство. Літературознавство*. Вип 27. Т. 3. 2020. С.85-89.
11. Позніхіренко Ю.І. Номінативна структура назв закладів харчування України й англomовних країн. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. № 41. Том 1. С.133-136.
12. Позніхіренко Ю.І. Принципи номінації в ергонімії. *Закарпатські філологічні студії*. Вип.13. Том 3. 2020. С.34-38.
13. Сидоренко О.М. Специфіка іменувань закладів розваг в центральних регіонах України. *Philological sciences, intercultural communication and translation studies: theoretical and practical aspects*. Baltija Publishing, 2021. URL: <http://dx.doi.org/10.30525/978-9934-26-039-1-67>

14. Сидоренко О.М., Романюк С.Г. Специфіка присвоєння назв закладам розваг в західних та східних регіонах України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 33 (72). № 1 Ч. 2. 2022. С.54-59.

15. Титаренко А. А. Урбанонімія Кривого Рогу: структура, семантика, функціонування : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01; Дніпропетровський нац. ун-т. ім. О. Гончара – Д., 2015. – 21 с.

16. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови: Монографія. Хмельницький: Авіст, 2008. 550 с.

17. Хрушкова О.А. Структура та функційне навантаження писемних носіїв інформації сучасного міста: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01; Дніпропетровський нац. ун-т. ім. О. Гончара. Д., 2016. 22 с.

18. Цілина М.М. Ергоніми м. Києва: структура, семантика, функціонування. автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01; НПУ імені М.П. Драгоманова. К., 2006. 23 с.

19. Шестакова С.О. Мовна мода в ономастиці. *Філологічні науки: сучасні тенденції та фактори розвитку: Міжнародна наук.-практ. конф., м. Одеса (26-27 січня 2018 року)*. Одеса, 2018. С.25-28.

20. Бойко Л.М. Процессы номинации локативных артефактов в русском и украинском языках: Монография. Херсон : Айлант, 2003. 124 с.

21. Vintoniv M., Vintoniv T., Sydorenko O. Відонімні та відапелятивні назви в українському ергоніміконі. *Mundo Eslavo*, 20, 2021. С. 68-85.

References:

1. Horozhanov Yu.Iu. (2015). *Erhonimy mista Lutsk: leksyko-syntaksychnyi sposib tvorennia* [Ergonyms of the city of Lutsk: lexical and syntactic method of creation]. «Molodyi vchenyi» . № 2 (17). P. 151-153. [in Ukrainian].

2. Horozhanov Yu.Iu. (2013). *Erhonimy mista Lutsk: strukturno-semantychnyi analiz*. [Ergonyms of the city of Lutsk: structural and semantic analysis]. *Filolohichni studii*. Vyp. 9, 2013. S.134-139. [in Ukrainian].

3. Hrichchina A.V. (2017). *Urbanonimika yak haluz suchasnykh toponimichnykh doslidzhen*. [Urbanonomics as a branch of modern toponymic research]. *Linhvistychni doslidzhennia: Zb. nauk. prats KhNPU im. H.S. Skovorody*. Vyp. 45. S. 3-8. [in Ukrainian].

4. Didur Yu.I. (2015). *Osoblyvosti funktsionuvannia erhonimiv u movi, movlenni ta mentalnomu leksykoni (v ukrainskii, anhliiskii ta rosiiskii movakh)* [Features of the functioning of ergonyms in language, speech and mental lexicon (in Ukrainian, English and Russian)]: dys. ... канд. filol. nauk: 10.02.15. *Extended abstract of candidate's thesis*. Odesa. 195 s. [in Ukrainian].

5. Katerniuk V. V. (2016). *Nominatsii restoraniv Londona: leksyko-semantychnyi aspekt*. *Studia Philologica*, (2).

6. Kozak T.M. (2019). *Anhlomovnyi koloryt linhvistychnoho peizazhu ukrainskoho mista (na osnovi analizu movnoho landshaftu Lvova)*. *Philosophy and political science in the context of modern culture*. Т. 11, № 2. S.77-82. [in Ukrainian].

7. Kutuza N.V. (2003). *Strukturno-semantychni modeli erhonimiv (na materialii erhonimikonu m. Odesy)* [Structural and semantic models of ergonyms (based on the ergonymicon of Odesa)] : 10.02.01. *Extended abstract of candidate's thesis*. Odesa. 214 s. [in Ukrainian].

8. Liesovets N.M. (2021). *Motyvy nominatsii rehionalnykh erhonimiv* [Motives for nominating regional ergonyms]. Zbirnyk naukovykh prats SCIENTIA. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/14425>

9. Luchyk V. V. (2011). *Pro osoblyvosti nominatsii v toponimii Ukrainy* [On the peculiarities of nomination in the toponymy of Ukraine]. Visnyk Prykarpatskoho nats. un-tu im. V. Stefanyka. Filolohiia. Ivano-Frankivsk. Vyp. XXIX-XXXI. S. 21-24. [in Ukrainian].

10. Martos S. (2020). *Erhonimy blahodiinoi sfery Khersonshchyny*. [Ergonyms of the Kherson region's charity sector]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. Movoznavstvo. Literaturoznavstvo. Vyp 27. T. 3. S.85-89. [in Ukrainian].

11. Poznikhirenko Yu.I. (2019). *Nominatyvna struktura nazv zakladiv kharchuvannia Ukrainy y anhlomovnykh krain*. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia. № 41. T 1. S.133-136. [in Ukrainian].

12. Poznikhirenko Yu.I. (2020). *Pryntsypy nominatsii v erhonimii*. Zakarpatski filolohichni studii. Vyp.13. T.3. S.34-38. [in Ukrainian].

13. Sydorenko O.M. (2021). *Spetsyfika imenuvan zakladiv rozvah v tseentralnykh rehionakh Ukrainy*. [The specifics of naming entertainment venues in the central regions of Ukraine.]. Philological sciences, intercultural communication and translation studies: theoretical and practical aspects. Baltija Publishing. URL: <http://dx.doi.org/10.30525/978-9934-26-039-1-67>

14. Sydorenko O.M., Romaniuk S.H. (2022). *Spetsyfika prysvoiennia nazv zakladam rozvah v zakhidnykh ta skhidnykh rehionakh Ukrainy*. [Specifics of naming entertainment establishments in the western and eastern regions of Ukraine]. Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seria: Filolohiia. Zhurnalistyka. Tom 33 (72). № 1 Ch. 2. S.54-59. [in Ukrainian].

15. Tytarenko A. A. (2015). *Urbanonimiia Kryvoho Rohu: struktura, semantyka, funktsionuvannia* [Urbanonomy of Kryvyi Rih: structure, semantics, functioning] dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01. *Extended abstract of candidate's thesis*. Dnipropetrovsk. [in Ukrainian].

16. Torchynskyi M. M. (2008). *Struktura onimnoho prostoru ukrainskoi movy: Monohrafiia*. [Structure of the onomic space of the Ukrainian language: Monograph.]. Khmelnytskyi [in Ukrainian].

17. Khrushkova O.A. (2016). *Struktura ta funktsiine navantazhennia pysemnykh nosiiv informatsii suchasnoho mista: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01; Extended abstract of candidate's thesis*. Dnipropetrovskiy nats. un-t. im. O. Honchara. [in Ukrainian].

18. Tsilyna M.M. (2006). *Erhonimy m. Kyieva: struktura, semantyka, funktsionuvannia*. avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01; *Extended abstract of candidate's thesis*. NPU imeni M.P. Drahomanova [in Ukrainian].

19. Shestakova S.O. (2018). *Movna moda v onomastytsi. Filolohichni nauky: suchasni tendentsii ta faktory rozvytku*: Mizhnarodna nauk.-prakt.konf., m. Odesa[in Ukrainian].

20. Boiko L. M. (2003). *Protsessy nominatsii lokativnykh artefaktov v russkom i ukrainskom yazykakh*. Herson [in russian].

21. Vintoniv M., Vintoniv T., Sydorenko O. (2021). *Vidonimni ta vidapeliatyvni nazvy v ukrainskomu erhonimikoni* [Onymian and Appeallativian Names in the Ukrainian Ergonimicon] Mundo Eslavo, 20. [in Ukrainian].